

Právní forma sociálního podniku – jakou zvolit?

PRÁVNÍ FORMA	VÝHODY	NEVÝHODY	POZNÁMKY
společnost s ručením omezeným	jednoduchý způsob řízení, důvěryhodná právní forma pro banky i pro účetní a daňové poradce	Při bankrotu společníci a jednatelé již neručí svým majetkem, ale v případě provinění jsou za ztráty zodpovědní.	Nejčastější právní forma sociálních podniků v ČR. Může být založena jen jednou osobou. Svou podstatou je to podnik „pro zaměstnance“, kteří nemohou příliš ovlivnit jeho strategii. Počáteční vklad – již není vyžadován. Jen nutné počítat se správními poplatky, cca 15 – 20 tis.
akciová společnost	disponuje větším kapitálem, důvěryhodná právní forma pro banky	vysoký základní kapitál - min. 2.000.000 Kč	Jedná se o netypickou právní formu pro sociální podnik, několik jich ale v ČR existuje.
OSVČ	jednoduché založení, jednoduché rozhodování	OSVČ ručí při bankrotu svým majetkem	OSVČ může mít zaměstnance.
družstvo	kolektivní demokratická forma rozhodování – zpravidla jeden člen jeden hlas (zákon umožňuje i jiné rozdělení či kombinaci členství)	některé banky a většina právníků má s družstvy malé zkušenosti, v očích státní správy naopak mívají vyšší kredit	Klíčové jsou vztahy, společné zájmy a vyjasněná očekávání členů. Všichni zaměstnanci nemusejí být automaticky členy, členství může být

	právníků i fyzických osob), počáteční vklad jen 50.000 Kč		motivací pro nové zaměstnance. Minimální počet členů je 5 fyzických osob nebo 2 právnické osoby nebo kombinace.
sociální družstvo	novinka od roku 2014, vycházející vstřícně principům SP, v zásadě se jedná o družstvo, které se může rozhodnout pro „čistou“ formu sociálního podniku	transparentní akceptování principů sociálního podniku zatím nemá protiváhu ve výhodách na trhu ani v podpoře státu, právní experti mají zatím rozporné postoje, některé podmínky mohou být pro podnikání překážkou, chybí zkušenosti	Podle zákona o obchodních korporacích z 25. 1. 2012, který vstoupil v platnost 1. 1. 2014. Členy sociálního družstva jsou zaměstnanci, dobrovolníci a osoby, které mohou být poživateli dalších výhod členství.
obecně prospěšná společnost	transparentní právní forma s pojistkami proti zneužití, celý případný zisk se vrací zpět do hlavní činnosti organizace. Po 1.1. 2014 již nelze založit.	poměrně složitý způsob založení a řízení, pro banky to není důvěryhodná právní forma ve spojení s podnikáním	Po 1.1. 2013 už o.p.s. nemohou vzniknout, jsou nahrazené tzv. ústavy. Činnost již založených o.p.s. bude pokračovat.
ústav	Založen za účelem provozování společensky užitečné činnosti.	Zatím nejsou s touto právní formou zkušenosti	Účinnost od 1.1.2014 podle nového občanského zákoníku.
církevní právnická osoba	zájem, tradice a kredibilita	Pro banky to není běžná právní forma ve spojení s podnikáním, struktura řízení může ale i nemusí být vhodná pro podnikání	Jedná se zatím o nečetnou právní formu pro sociální podnik, několik jich ale v ČR existuje a jejich počet roste.

občanské sdružení (spolky, zapsané spolky)	vedle funkčních místních společenství je to ideální základ a podhoubí sociálního podniku, pokud se jedná o velké stabilní o.s., má podnik dobré zázemí	není vhodné pro podnikání, někteří dárci a finanční instituce neposkytují z.s. na podnikání finanční podporu, pro banky to není důvěryhodná právní forma pro podnikání	O.s. může podnikat pouze v rámci své vedlejší činnosti, pokud je jeho hlavní činnost prospěšná pro jeho členy.
---	---	---	---

U poslední zmiňované formy v tabulce je zapotřebí vzít v potaz, že spolek není možno založit za účelem podnikání. Podnikatelská činnost občanského sdružení však může být tzv. vedlejší činností. Zisk z této vedlejší činnosti je pak následně použitý na financování hlavních aktivit sdružení (těch, které vyvíjí za účelem dosažení svého poslání). Pokud právní forma organizace není vhodná pro založení sociálního podniku, může se tato organizace stát zakladatelem, případně spoluzakladatelem sociálního podniku s jinou vhodnou právní formou.

Zápisy a registrace nových subjektů: u Krajských soudů (nikoli MV ČR atd.).

Vliv na výběr právní formy sociálního podniku má:

- charakter podnikatelského záměru
- potřeba spoluzodpovědnosti všech nebo pouze některých spolupracovníků
- struktura zainteresovaných skupin (stakeholderů)
- předpokládaný další rozvoj
- způsob financování a finanční a investiční náročnost podnikání
- výše základního vkladu
- další faktory – individuálně, včetně historie podnikatelského záměru.